

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1,50

"TABOR" izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18
datum naslednjega dne in
mesecno po ceni D 12,50,
semesno D 20,50, deseti letnik
D 14,-, na izkaznico D 12,-
izdati po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABOR",
Maribor, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini!

TABOR

Posamezne številke:

Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1,50

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon intern. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, doma. Tele-
fon št. 21. — Št. poslovalnice
račun. št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 23. septembra 1923.

Številka: 215.

Skupščina in reško vprašanje.

Maribor, 21. septembra.

Narodna skupščina se je sestala. Prvo, kar ji je vlada predložila, je zakonski načrt o dvanajstih. Vlada očividno potrebuje denarja. In kakor na poveli so nemški in turški poslanci skupno z radikali odglasovali nujnost. V teh dneh, ko sta gg. Pašić in Mussolini v tako nevarni korespondenci, je pač edina tolažba, da so Nemci in Turki še taki kavalirji; utegnili bi se namreč zgoditi, da bi imeli v najresnejšem trenutku — vladno krizo. Interpelacija demokratskega kluba je vladne kroge nekoliko pogrela. Demokratje so ob splošnem odobravanju opozicije zahtevali pojasnila o vprašanju, ki je v tem trenutku najaktualnejše; o sporu za Reko. Ni brez zanimivosti, kako se je g. Ljuba Jovanović trudil, da bi se otresel interpelacije, ki zahteva od g. Pašića račun. Kajti znano je, da naš sivolasi premier nerad polaga račune, zlasti če gre za vprašanje zunanje politike. On je diplomati stare šole in nad vse ceni svoj zaprti kabinet. Pa tudi nekaj drugega je vmes. Mi imamo posebnega ministra za zunanjo politiko, v resnici pa vodi zunanjo politiko g. Pašić. Imamo tudi notranjega ministra, vendar pa je treba pri vsakem resnejšem sklepu čakati, da se izjavi g. Pašić. Kajti naš sivolasi premier je kljub svoji starosti jugoslovanski Mussolini in radikalna stranka je vzlic svoji idejni okostenosti — jugoslov. fascio. Radikali hočejo danes vedeti kot edini državo ohranjajoči element, in g. Pašić še malo manjka, pa bo mogel kot najvišja avtoriteta v radikalni stranki ponoviti besede Luisa XIV.: »Država sem jaz!«

Reško vprašanje, v katerem se danes preizkuša suverenost naše države, je precejnejše kot je bilo kdaj poprej. Še nedavno je vlada zatrjevala, da ne postavi niti za las od rapalske pogodbe. To stališče je bilo logično. Naša vlada je imela v rokah dobro moralno orožje. Če bi prišel reški spor pred arbitra ali pred katerikoli mednarodni forum, bi lahko beograjska vlada povdarila: Sklepani smo z Italijo pogodbo, ki sta jo oba parlamenta ratificirala in ki je po mednarodnem pravu veljavna. Te pogodbe se lojalno držimo, to, kar je v pogodbi, hočemo in zahtevamo. Nič več nič manj.

Vlada je šla še dalje in je dala pogodbo registrirati pri Društvu narodov. S tem je znova pokazala, da ji gre za pravno rešitev spora in da je stvar v Društvu narodov včlanjenih držav, da po pravilih in po duhu Društva narodov izvajajo veljavo pogodb, ki na njih stoni sporazumi dveh držav.

Do sem smo vlado sledili. Od tega časa pa se vse izgublja v megli. Iz Beograda prihajajo najraznovrstnejše vesti in kombinacije, vlada sklepa, kurirji poizkušajo, situacija se spreminja od dne do dne, a nad vsem tem plava idealna slika sivolasega premierja g. Pašića, ki sedi v svojem kabinetu z gosjim perekom v roki, piše, piše in — molči.

Brez ironije je težko razumeti molk g. Pašića. Prišla je aneksija Reke; politična vest priznava, da je vlada izdala bitko a takoj druga vest napoveduje novo pogajanja, Pašićev sestanek z Mussolinijem, obisk obeh kraljev itd.

Interpelacija demokratskega kluba zahteva ob odobravanju celokupne opozicije od g. Pašića in njegovih tovarišev, da položijo račun o Reki. Sedanje vladno slepomišljenje — težko je tako hitro označiti z milejšim izrazom — mora prenehati. Zunanje politična vpraša-

Sporazum opozicije v parlamentu.

Enotno postopanje pri razpravi o Reki.

Beograd, 22. septembra. Danes dopoldne se je vršila konferenca med Ljubo Davidovićem, dr. Korošcem in Joco Jovanovićem. Na tej konferenci se je Ljuba Davidović sporazumel z imenovanimi načelnikoma opozicijskih

parlamentarnih skupin o skupnem nastopu v parlamentu in nadaljni taktiki v boju zoper sedanjo vlado. Dogovorili so se zlasti glede skupnega nastopa v parlamentu o priliki razprave o interpelaciji glede reškega vprašanja.

Burja v finančnem odboru proti vladi.

Bedasta izjava klerikalnega poslanca Žebota.

Beograd, 22. septembra. Na današnji dopoldanski seji finančnega odbora se je vnela debata o kreditu, ki ga zahteva minister javnih del. Opozicija je ostro kritizirala postopanje tega ministrstva, ki jemlje v poštev zgolj one kraje, kjer je zainteresirana radikalna stranka. Posl. dr. Hinko Krizman je nastopal zoper odobritev kredita, iz razloga, da ni bila dovolj upoštevana Hrvatska s Slavonijo. Obsojajoč vladno postopanje je obsodil tudi škodljivo abstinenec Radičeve stranke, ki je kriva, da ima sedaj radikalna stranka proste roke in da gospodari tako, kot se nji sami hoče.

Posebno živahno je opozicija protestirala zoper kuluk, ki ostane glasom predloga o budžetnih dvanajstih še nadalje v veljavi. Opozicija zahteva odpravo kuluka, ali pa vsaj spremembo dosedanjega zakona. Naj bo prepuščeno

lokalnim oblastim, da kuluk po potrebi uveljavijo, če se jim zdi potrebno.

Med stvarno razpravo o kuluku se je oglašil na prav neumesten način klerikalni poslanec je povzročila hud nemir. Stvarne kritike kuluka napravil demagoški medklic: »Naša stranka bo kmene tako pripravila na kuluk, da jih bo nahujskala proti temu zakonu. Kuluk bo vodil v revolucijo in anarhijo!«

Ta nepremišljena izjava klerikalnega poslanca je povzročila hud nemir. Stvarna razprava je bila onemogočena. Skoraj pol ure je bilo treba, da so se duhovi pomirili. Radikali so klerikalcem zagrozili, da bodo uporabili proti klerikalni stranki zakon o zaščiti države, češ, da v ustavni državi ni dovoljeno hujskati proti zakonom in pripravljati revolucijo. G. Žebot je sam opazil, da je imel preširoka usta in se je izgovarjal, da ni mislil v tem smislu. — Nato je bila seja prekinjena. Popoldan se nadaljuje.

Obsedno stanje na Bolgarskem.

Nova revolucija zemljoradnikov in komunistov. — Ozemlje od stare Zagore do Varne v rokah upornikov. — Vojaštvo po nekod na strani upornikov. — Delavstvo pripravlja generalno stavko.

Beograd, 21. sept. Iz Bolgarske prihajajo poročila o novi revoluciji kmetov in o velikih bojih med vladnimi četami in kmeti. V Radomiru so kmetje proglasili zemljoradniško vlado. Železniške zveze so prekinjene. Vladne čete so odrezane od zaledja. V okolici Samokova so združene zemljoradniške in komunistične čete vrgle vladne čete nazaj. V Tarnovu so ljudi boji. V Novi Zagori so komunisti proglasili sovjetsko vlado. Vlada pošilja vedno nove čete proti upornikom.

Beograd, 22. sept. (Izv.) O nemirih v Bolgariji pripovedujejo najnovejše vesti, ki so dospеле semkaj tekom dopoldneva, da so zemljoradniki zasedli vse ozemlje od Stare Zagore do Varne. V Lomu je konjeniški polk razorožil in zvezal vse svoje častnike ter na to prešel k zemljoradnikom. Tekom zadnjih

dni je odposlala vlada proti upornikom iz Sofije več polkov pehote, topništva in konjenice. Vlada je danes odredila mobilizacijo milice, da tako zatire gibanje zemljoradnikovih komunistov.

Beograd, 22. sept. (Izv.) Komunisti so pozvali delavstvo, naj se priključi generalni stavki, ki bo pričela v dveh ali treh dneh. Tudi zemljoradniki so izdali na svoje pristaše poziv, naj se priključijo stavkujočemu delavstvu in naj ga v vsakem oziru podpirajo.

Beograd, 22. okt. Včeraj je bolgarska vlada izdala komuniké, v katerem zanika vse vesti o revoluciji. Danes pa prihaja iz Sofije vest, da je vlada v svrhu preprečenja nadaljnjega razširjanja nemirov v notranjosti države včeraj proglasila obsedno stanje nad vso Bolgarsko.

—□—

VELIKASTEN POGREB DR. VLAD. SERNECA.

Maribor, 22. septembra.

Ob času, ko izgotavljamo list, se pomikajo po mariborskih ulicah velike množice ljudstva, spremljajoče na zadnji poti dr. Vl. Sernea. Udeležba je z vseh slojev ogromna. Ulice so polne občinstva. Tako veličastnega pogreba Maribor še dolgo ni videl. Natančneje poročamo v prihodnji številki.

PRED VAŽNO ODLOČITVO V DEMOKRATSKEM KLUBU.

Beograd, 22. sept. Danes je predsedstvo demokratskega kluba vse poslance kluba za torek nujno sklicalo v Beograd.

BORZA.

Curih, 22. sept. (Izv.) Predborza. Pariz 33,80, London 25,64, Beograd 6,125, Berlin 0,0000402, Praga 16,95, Milan 25,35, Newyork 585, Dunaj 0,0079 tri osmi- ne, Budimpešta 0,000 Varšava 0,0018, Sofija 5,37.

Italijani evakuirajo Krf.

Pariz, 22. sept. (Izv.) Listi poročajo iz Aten: Glasom vesti iz angleškega vi- ra so Italijani včeraj pričeli z evakuacijo Krf.

ČRNOGORSKI POSLANCI PROTI PRINCU PETRU.

Beograd, 22. sept. Poslanec Todor Božović je stavil na min. predsednika in na ministra za zunanje zadeve vprašanje v zvezi prihoda bivšega črnogorskega princa Petra v Beograd. Zahteva od vlade pojasnila, ali je dovolila princu vrnitev in nastanjenje v Beogradu. — Smatra to za samovoljen čin vlade, ki je v nasprotju s sklepom velike skupščine, s proklamirano kralja in deklaracijo vlade. Črnogorska velika narodna skupščina je svoj čas izrekla, da so vsi člani bivše dinastije Petrović za večno izgnani. Todor Božović imenuje princa Petra najnevarnejšega potomca rodbine Petrović. Vsi poslanci iz Črnogore brez razlike strank so ogorčeni na vlado radi tega čina.

Ali je mogoča nova vojna?

Zadnje dni je čisto čuti o ultimatu, o vojnih pripravah, o gibanju čet na me- jah, o resni mednarodni situaciji in podobno. Temu stanju se prilaga znana časnikarska fraza: »V zraku diši smod- niki«. Ne rečemo, da ne manjka bojevi- tega razpoloženja. V Italiji imajo fašiste, v Bolgariji makedonstvujušče, na Madžarskem irredentiste in prebujajoče se Madžare, v Avstriji in Nemčiji ha- kenkreuzlerje itd. Vse te organizacije vcepljajo masam bojovitost in militari- stična stremljenja. Moralno so narodi oboroženi do skrajnosti, a tudi dejansko je opaziti porast militarizma in obo- roževanja. O pacifikaciji tedaj ni moči govoriti, kakorkoli bi si jo želeli. Misl- mo pa, da vojne ne delajo bojoviti gene- rali in tudi ne polni arzenali. Za vojno ne zadostujejo niti bojaželjne organiza- cije. Zlasti se dandanes ne.

Moderna vojna je v najožji zvezi z gospodarskimi silami držav. Gospodar-

stvo posamezne države pa je danes nerazrešljivo zavojano z gospodarskim položajem cele Evrope, še bolj kot so med seboj zavojana politična nasprotja. Moderna vojna je gospodarska vojna; ona posega tako globoko v narodno in državno življenje, da je zanjo treba neprimerno več pogojev in priprav, nego za vojne v prejšnjih stoletjih. Lahko je bilo začeti vojno l. 1914, danes pa je to izredno kočljiv eksperiment.

Že stari Montecucoli je dejal, da je za vojno treba denarja, denarja in zopet denarja. Svetovna vojna je bila sijajna ilustracija neločljivih vezí med fronto in zaledjem. Danes ni več glavno, koliko oboroženih moč šteje armada, temveč, kakšno je gospodarsko stanje države. To se pravi: vojna ni zgolj politično-vojaško vprašanje, temveč gospodarsko-finančni problem par excellence.

Gospodarsko je današnja Evropa še bolj ranjena kot politično. Od tega ni izvzeta nobena izmed držav, ki so se udeležile vojne, najmanj pa one, ki so v naši sosesčini najbolj glasne v življenju z orožjem. Več kot polovica evropskega sveta ječi na posledicah razrušenega gospodarstva. Od Uralske do Rena se razprostira območje valutne devalvacije, produkcija pada, brezposelnost raste in beda zavzema nečloveške dimenzije. V ostalih državah je komaj nekoliko boljše, nobena pa bi ne mogla brez globokih katastrof preboleti vojnega krvavenja in ponovnega uničevanja le deloma vzpostavljenih gospodarskih vrednot.

Varajo se oni, ki mislijo, da bi na bojiščih bilo toliko vojnega duha kot ga je sedaj v izvestnih madžarskih, italijanskih in nemških listih. Prvi vojskovodje so priznali, da je vojni duh med vojaštvom večjega pomena ko največji topovi. Razkroj avstro-ogrske, nemške, ruske in bolgarske armade ob koncu svetovne vojne je najboljši dokaz, kako je z armado, kadar zmanjka vojnega duha, discipline in živcev. Povojni človek je velik v besedah in surov v grozljah, težko pa je verjeti, da bi večini hruskačev okoli raznih bojevitih organizacij dišal smodnik. Morda izdaleč in kadar ni resno, toda v novem človeškem klanju ne.

Treba je pomisliti tudi to, da bi vojna večjega obsega po vsej verjetnosti izzvala boljševizacijo Evrope. Države bi bile kakor bolniki, ki je nedavno preboleli težko bolezen in ga je sredi rekonvalescence napadla nova bolezen. Tu ne pomagajo velike besede in romantična gesla: zakoni narave in družbe so železni in neizprosni. Ljudje bi videli v boljševizmu eden izhod, kot so ga videli leta 1918 med meščansko vojno v Rusiji. Sploh bi Evropo zadela usoda Rusije.

Ne smemo tudi pozabiti, da bi se Amerika neizprosno izolirala od Evrope, ki bi izpolnila slutnjo filozofov: Evropa v agoniji. Ameriška pomoč je pospešila in zagotovila zmago antante v svetov-

ni vojni. Danes je taka pomoč izključena. Posledice nove evropske vojne bi bile nedogledne.

Verjetnejši nego vojne so razni prevrati. Morda bo prva na vrsti Nemčija. Ni izključeno, da bo v Južni Nemčiji izbruhnil monarhističen prevrat, v severni pa boljševiški. To utegne prinesiti v Evropo še novega netiva. Časi bodo najbrže še dolgo nemirni in generaciji, ki je doživela in občutila vojno na lastni koži, je prihranjeno še marsikako vznemirjenje. A tudi to bo minulo.

Pacifikacija Evrope je še vedno lepa sanja. Mir pa ima vsaj za nekaj časa realno podlago: strahotne vojne posledice, razrovano gospodarstvo, slabo važno stanje. Še tako bojevit državnik se mora ustaviti pred problemi, ki morajo biti rešeni, preden pade kocka. —us.

Politične vesti.

* **Brez zavijanja ne morejo živeti pri »Straži«.** Ker pribijamo zlodela radikalnega režima, ki zlasti našim gospodarskim krogom zadaje udarec za udarcem, nas hočejo slikati v »Straži« kot spokornjence, ki se obračajo proti »centralizmu«. Gospodje, le počasi! Edinstvena država ni centralizem, kakor ga Vi pojmuje. Državno edinstvo predpostavlja enakopravnost vseh plemen in enako udeležbo na upravi. Na tem stališču smo stali vedno in stojimo še danes. S tega stališča smo odločni nasprotniki samoradikalnega režima, ki je dejansko režim enega plemena nad drugimi. Vaši poslanci pa so bili tisti, ki so se v Markovem protokolu zavezali omogočiti samoradikalni režim in so to obvezo tudi držali. Za vse, kar se je pod tem samoradikalnim režimom zgodilo slabega in katastrofalnega za kmeta, obrtnika, trgovca, industrijca, uradnika, delavca itd., delamo soodgovorne tudi Vas, gospodje pri »Straži«, ki ste po 28. marecu, zlasti pa ob priliki zagrebških pogajanj in podpisu Markovega protokola na vse pretege hvalili radikalce kot zveličarje države in jim pripomogli do absolutne vlade. Soodgovorni ste za zlodela radikalije in ne izmuznete se več. Boli vas to, zato skušate zavijati. Nič ne pomaga!

* **Notranjopolitični položaj se je vsled neuspeha vlade v reškem vprašanju silno poostiril.** Opozicija nastopa enotno pod vodstvom demokratov in napoveduje radikalnemu režimu, ki prinaša državi nesrečo za nesrečo, najstrežji boj. Beograjski listi razum režimskih povdarjajo, da je Reka izgubljena, in ostro napadajo vlado radi cinčave zunanje politike, ki dosega neuspeh za neuspehom. V radikalnih vrstah samih se pojavlja veliko nezadovoljstvo in poostritev sporov. Skupina radikalcev iz Dalmacije in Bosne javno obdoljuje dr. Ninčiča, da je registriral rapalsko pogodbo brez

Pasičevega privoljenja in tako izzval Italijo h koraku od 17. tm.

* **Medla izjava vlade o Reki.** V seji narodne skupščine 21. tm., v kateri se je predsednik najprej spominjal kakastrof na Japonskem, je minister pravde dr. Perić kot namestnik zunanjega ministra na vprašanje dr. Grisogona glede Reke podal izjavo. Orisal je pogajanja z Italijo, ki niso vedla do uspeha, registriranje rapalske pogodbe pri Zvezi narodov in končno imenovanje italijanskega guvernerja. Povedal je, da vlada smatra, da Italija s tem korakom ni izvršila pravne izpremembe na Reki, ampak je izvršila imenovanje zaradi vzdržavanja miru, ter izrazil upanje, da bo v nadaljnjih pogajanjih z Italijo prišlo do sporazuma. Ves čas njegovega govora je opozicija hrupno ugovarjala in obsojala sramotno popustljivost vlade napram Italiji. Dr. Grisogono se ni zadovoljil z odgovorom ter je povdaril, da je Italija pogazila rapalsko pogodbo in sammargeritske konvencije. Vse evropske časopise obseja korak Italije, samo naša vlada ne. Zbornica je na to priznala nujnost Davidovičevi interpelaciji o istem vprašanju. Vendar je pa radikalno-nemško-turška večina odklonila, da bi prišla že v prvi prihodnji seji, ki bo v ponedeljek, na dnevni red.

* **Novi proračun — 10 in pol milijarde.** Po vestih iz ministrstva financ se giblje proračun za bodoče leto krog 10 in pol milijarde dinarjev. Vojno ministristvo je zvišalo svoj proračun od 2.246.460.000 z naknadnimi zahtevami za pol milijarde dinarjev, najvažnejši resorti (trgovina, industrija in poljedelstvo) pa dobe 480 milijonov dinarjev, torej šestkrat manj nego vojno ministristvo. Primanjkljaj se bo kril iz 30% nega zvišanja davkov in zvišanja take; uvedejo se pa še novi dohodki deloma z novimi davki deloma z uvedbo monopola še na nekatere predmete dnevnine in velike potrošnje. Čakajo pod radikalnim korobačem torej še pravecata nebesa na zemlji!

* **Oster izstop Anglije proti Italiji.** Angleško časopisje nadaljuje odločno kampanjo proti italijanskemu postopanju v vprašanju Reke. »Timesov« posebni dopisnik pošilja iz Reke poročilo, v katerem povdarja, da ima italijanska nacionalistična skupina na Reki z Depolijem na čelu za seboj zelo malo ljudi. V reški konstituenti je imela ta skupina neugledno manjšino. Dve tretjini reškega prebivalstva ste za Zanelija, katerega stranko so udušili s cinčnimi in brutalnimi sredstvi. Zelo malo Rečanov želi zedinjenje Reke z Italijo. Velika večina želi neodvisno državo in vzpostaviti trgovino z Jugoslavijo. »Times« trdi, da je imenovanje generala Giardina za guvernerja nezakonit akt. Z ozirom na vse to in na posledice, ki jih bo imela rešitev reškega problema za težke evropske probleme, velesile ne

smejo smatrati italijansko-jugoslovenskih pogajanj samo za zadevo teh dveh narodov. »Daily Telegraf« smatra, da je Italija ustvarila na Reki paradoksalno situacijo, in trdi, da mnogi državniki smatrajo reško vprašanje za neločljivo od vprašanja Krfa. »Daily Telegraf« je mnenja, da hoče italijanska vlada sedaj, ko je morala popustiti v sporu z Grško, pokazati na drugi strani fašistom kakšen uspeh. List je mnenja, da je bil imenovan Giardini za guvernerja le zato, da bi se med reškim prebivalstvom prikel pokret za priključenje Italiji. »Manchester Guardian« imenuje Mussolinija diletanta v politiki. Imenovanje italijanskega guvernerja na Reki je nasilen akt kakor okupacija Krfa. »Glasgow Herald« naglašja potrebo, da bi v znak protesta vse članice Zveze narodov odklicale svoje zastopnike iz Rima in tako prisilile Italijo, da spoštuje mednarodna prava in običaje, ki veljajo v Evropi.

* **Madžarski Radić.** Z ozirom na vest, da bo madžarski poslanec Stefan Friedrich potoval v Sofijo in odtam v London, da obišče Radića, prinaša petkova »Prager Presse« zanimive podatke o tem političnem avanturistu, ki je po svoji spremljivosti, častihlepčnosti in demagogiji zelo soroden »vodji hrvatskega naroda« Stjepanu Radiću. Friedrich je tovarnar in se resno peča s politiko šele od leta 1918. Po padcu boljševskega režima je bil ministrski predsednik in po tem nekaj mesecev vojni minister. Po odstopu mu politična žilica ni dala miru in je vedno iskal način, da bi se kakorkoli »uveljavil«. Ustanovil je madžarsko fašistovsko zvezo »Mladost Skitova« (Szittyák) in je takoj začel z lastno »zanjanjo politikom«. Imel je dvoje velikih uspehov. Zaradi bolnih prijateljev moral iti na jug v Italijo. Ob tej priliki je svojim Skitom natvezal, da se gre »pogajati« z Mussolinijem. Italijanski ministrski predsednik ga sicer ni sprejel, zato pa ga je pogostil slavnostni Nitš, s katerim sta se dogovorila, da si na par mesecev izmenjata otroke: Friedrichova sinova sta šla k Nitšju, Nitšjeva k Friedrichu. Ta velik uspeh je po mnenju madžarskih fašistov ogromnega političnega pomena. — Nato je Friedrich potoval v Turčijo. Dal je na lastne stroške izgotoviti lep meč, za mesec in Angoro in poklonil v imenu madžarskega naroda Kemal paši. V Angori je bil seveda lepo sprejet in pogoščen, kaj hudega pa ni bilo. Toda Friedrich se je vrnil z velikanskimi načrtom: ustanovitev madžarsko-italijansko-turško-črno sorazne zveze, za katero bi se zanimali tudi Nemci in eventuelno Rusi. Zveza bi bila naperjena proti francoski politiki v Evropi in angleški politiki na vzhodu. Zveza bi se pridružila tudi Perziji in Afganistanu, ki imata dovolj denarja, ker se nista udeležili vojne. — Madžarski »Skittie« so seveda vsi navdušeni za Friedricha.

Brunon Rotter:

V kraljestvu Zlatoroga.

Zadnjič sem bil leta 1903 v Julijskih Alpah, potem sem se vedno plazil po Savinjskih in Karavankah, a letos me je prišlo nekako hrepenenje po Triglavskem pogorju.

Sklenil sem torej skočiti tja in sem odločil za to 8. in 9. sept.

V petek ob polnoči sem se z nekoliko četurno zamudo odpeljal, katera zamuda je postajala od postaje do postaje večja, tako da sem dospel šele ob 5. uri jutraj v Ljubljano.

Tu dobim tovariša Franceta, ki mi pove, da se je izletniški vlak pred pričetkom četrte ure odpeljal. S tem je bil prekriti časovni račun.

Drugi vlak polje šele ob 6.47 uri; čakati smo in čakati, a vlak je stal kot priliman. Nekaj pred 8. uro se je zdelo menda prometnikom, da je dovolj zamude; da ima tudi železnica še nekaj voznih red in odpisal nas je. Počasi se je premikal potniški vlak; podoben je bil pač bolj tovrstnemu, kajti zlobni jeziki so rekli, da ima okrog 36 vozov in dva stroja. Mislim, da bi se bil vlak lahko razdelil in odpisal prvi del ob določeni uri, a drugi del malo kasneje, ter bi bilo s tem vsem ustrezno, tako so bili pa vsi duhovi jako razburkaní in ozlovoljeni.

Peljal smo se torej. Na vsaki postaji je bilo treba čakati, kar je vsled nered-

nega odhoda in samo enega tira umljivo. Tu je pripeljal brzovlak, tam zapet lokomotiva, potem tovrstni vlak in vrag veli, kaj se nam poslali vse nasproti, samo, da se je zamuda povečavala.

Ob 11. uri smo priromali srečno v Jesenice. Ker smo imeli turisti po večini plačano vožnjo do Dovjega ali Kranjske gore, smo iskali vlak, ki bi moral čakati na naš prihod. Njega pa nikoder ni!

Vprašam prometnega uradnika, kje je naš vlak, pa mi pove, da je pravčasno, to je ob 9.56 uri odpeljal in da vozi prihodnji šele ob 18.56 uri. Na moj energičen protest mi pa kratkomalo odvrne, češ, saj ste sami krivi, da ima vlak zamudo, kaj se Vas pa toliko pelje.

Uvidel sem, da se s tako gospodo ne da sporekati ter sem ogorčen odšel v Jesenice. Na kolodvoru najdem našega Frančka iz Maribora, ki svetuje, češ da ima posla v Dovjem, da si poiščemo voz. Vsled slabe volje nisem bil ne lačen, ne žejen, temveč še precej apatičen, zato sem pritrdil. Z veliko težavo dobimo voz ter se odpeljemo ob 12. uri; ob 13. uri dospemo do Mojstrane, kjer se poslovimo. Ob tem času bi bil moral po načrtu biti že daleč v Vratih.

»Urnih krač« premeriva Mojstrano, mino tovarne, ob vodovodu in nadalje ob žuboreči Bistrici ter doseževa ob 14. uri Cuznerjevo stojnico kraj slapa Peričnik. Hitro kupim nekaj razglednic, pritisnem žig in hajd naprej.

Raz mostiča sem zagledal slap, ki pada nekako 30 m globoko v skalnat kotel, ga hitro stisnil v fotoaparati in odhitel naprej. Pot se vije po večini po gozdu, zavije pod Galerije in konečno zagledava Aljažev Dom v Vratih (1000 m). Bila je ura 15. Malo se okrepčava ter kreneva naprej, medtem ko si še ogledava obrobjujoče orjake: Triglav, Kukovo špico, Skrlatico, Rogljico, Omir, Stenar, Dolkoovo glavo in druge.

Nedaleč od koč se cepita pota, desni pelje čez Prag, a jaz hočem po Tomiškovi poti. Čez prodišče, skozi gozd, vedno višje in višje. Hitro se dvigava, razgled se odpre, krasen je, očarujoč. A ni časa, treba je naprej, da še pred nočjo dosepeva do koč. Skoraj doseževa visočino 1900 m, ki je na skali označena. Nadaljne visočine so redno zaznamovane. In vedno višje se spenjava proti Begunjskemu vrhu; krasni so tu odmori. Že sva pri Bufetu, potem po dobro zavarovanem potu, skozi skalnato Okno (1900 m), okrog ovinkov, nakar doseževa vodo. Tu se strne pot z istim čez Prag.

Mal oddih, krasen pogled ob solnčnem zahodu na Luknjo in Stenar ter Triglav in njega snežišče, Pihavec, Sonatno, Razor, Mangart idr.

Skoraj sva na razpotju. Odločiva se, da pogledavo najpreje v Staničevo koč (2332 m).

Dospevi ob 19. uri tja, povedo turisti, da je Triglavski dom na Kredarici prenapolnjen, zato si koj zagurava po-

stelje. Med dobro in obilno večerjo se je napolnila koč, a ob »polnočjski uri« je zginilo vse k počitku.

Jutraj ob 4. uri se zbudi. Tema je še bila, zato se se malo »pocartljamo«. Ob 5. uri potegnem tovariša za nos, ga vržem iz postelje in ko se malo ocediva in zajtrkujeva, odrineva ob 6. uri proti Kredarici.

Diskretno se je zavijal Triglav še v tanko meglo, le tu in tam nam je kazal svoja rebra.

Ob trideset na 7. uro sva doseгла Triglavski dom na Kredarici (2515 m), se tam malo vstavila ter ob 7. uri odrinila mimo snežišča v skale Malega Triglava (2725 m).

Strmo se dviga dobro zavarovana, stena, vsekana v njega skalovje, našla vzgor. Pri raznih ovinkih sva našla kupe palic, ki so jih pustili lastniki, da so se lažje prijemali za obilne kline in vrvi. Kot mravlje so se pomikali turisti obeh spolov gori in dol, eni po dveh, drugi po vseh štirih, tretji po treh, a četrti po zadnji plati, kakor jim je padel najbolje kazalo. Še celo po tri skupaj zvezane sva srečala. No, bili so razni prizori za — bogove.

Raz Malega sem ustrelil Velikega, pa mi je zlomek ravnotakrat potegnil meglen pajčolan čez glavo. Zato sem mu zapel »Triglav, moj dom«, da bi ga v boljše voljo spravil. Mogočno je odmevalo. Pa vendar ni hotel preje napraviti »prijaznega lica«, dokler nisem imel

blhov načrt, dočim se mu resni ljudje smejejo. Črnogorci so medtem že padli iz kombinacije, zato pa jih hoče Friedrich nadomestiti z Radičem. Res prava tovarišija! Ni izključeno, da bo Radič že v samem načelu za zvezo z mirotvornimi Skiti, Turki, Afganistanci itd. Pričakovati je tedaj, da bo Friedrichov sestanek z Radičem ogromnega pomena za ustanovitev »človečanske mirotvorne republike«, pri čemur je vseeno, da je Friedrich v samem načelu monarhist. Saj ne gre za načela, temveč za Friedricha, Radiča in tako naprej.

Reprezentančni izlet češkoslovaških industrijalcev v Jugoslavijo.

Češkoslov.-jihoslovanske Narodnohospodarske Združeni v Pragi je v duhu svojega programa zasnovalo in organiziralo reprezentančni izlet češkoslovaških industrijalcev v glavna mesta in najznamenitejša industrijska središča Jugoslavije. Ni treba posebej naglašati važnosti takega izleta. O potrebi jugoslov.-češkoslovaške vzajemnosti se mnogo piše in govori; idealnega zanimanja ne manjka ne tu ne tam. A samo idealno zanimanje nikakor ne zadostuje. Poleg kulturne propagande nam je treba gospodarskega sodelovanja na povsem realni podlagi. Mnogo lahko storita v tem oziru naša in češkoslovaška vlada. Na sestanku v Marijanskim Laznem se je to vprašanje s posebno pozornostjo pretretalo. S političnimi čimbelji mora iti roko v roki zasebna iniciativa. Naši in češkoslovaški industrijalci, trgovci itd. se morajo predvsem spoznati. Češkoslovaški gospodarski krogi morajo temeljito poznati naše razmere, naš trg, našo proizvodnjo, naše težnje in potrebe, a na drugi obratno. Le na tej podlagi se lahko razvije tista realna vzajemnost, ki ne temelji na sentimentalnosti, temveč na interesu gospodar. krogov obeh držav in ki lahko koristi ne le političnim, temveč celo idealnim stremljenjem obeh narodov in držav.

aparata zopet v nahrbtniku. Pa nič, sem si mislil.

Ob 8. uri sva zavzela vrh (2863 m). Zastonj je bil pogled na staroslavni Aljažev stolp; izgledal je kakor slikarska palača. No, še enkrat dobi sivo barvo in zopet nas bo razveseljeval v svoji stari, častitljivi, praznični obleki. Saj mu pa tudi edino ta pristojna.

Razgled se nam je nudil dokaj lep. Sicer nam je zapirala megla pogled v dolino Vrata, a preko Karavank se je bliščal Dachstein, pogled se je uprl v Savinjske Alpe, zagledali smo Veliki Klek, Dreiherrnspitze, Vihove Ture, Venediger, pod nami Suhi plaz, Stenar, Omir in kako se vsi ti »stari gospodje« imenujejo. Ker je bil precej mrzel veter, sva se ob pol 9. uri poslovila od vrha ter vrnili na Mali Triglav. Tu se odsepi v desno. Po kamnih skalah sva se spustila navzdol. Ta teca je na nekaterih krajih malo »sitna«, ker je prod nasut čez plošče, pa je tudi dobro zavarovana.

Končno doseževa ob pol 10. uri Aleksovo razvodnjo (u 8072) urop 4072253.

Zopet sva se malo zaustavila ter ob 10. uri odrinila strmo proti dolini, nadarčičet na 11. v Vodnikovo koč na Veldanjski potok.

Realnemu spoznavanju naših razmer z narodno-gospodarskega in trgovskega stališča je tudi posvečen ta izlet. Ob tej priliki bodo zastopniki češkoslov. gospodarskih krogov spoznali naše kraje, našo industrijo in trgovino ter nje predstavitelje; že v svojem vabilu pravijo, da bodo »na začetku zimske sezone navezali nove trgovske stike in skušali doseči uspeh na jugoslovanskem trgu.« Naši gospodarski krogi pa so dolžni, da goste zainteresirajo za naše izvozne predmete. Kljub vsem oviram ne more izostati tudi praktičen uspeh takih stikov.

Toliko v splošnem. Kakor izvemo iz povsem zanesljivega vira, je dan prihoda v Jugoslavijo že definitivno določen. Češkoslovaški industrijalci se pripeljejo dne 6. oktobra s popoldanskim vlakom v Maribor, kjer se najprej ustavijo, da začno svojo ekskurzijo po Jugoslaviji.

V Mariboru si bodo ogledali delavnice Južne železnice in nekatera novejša industrijska podjetja. Obiščejo tudi Ruše (tovarna za dušik) in Falo (hidroelektrarna).

Dne 7. oktobra se odpeljejo iz Maribora v Ljubljano, kjer si bodo ogledali papirnico v Vevčah ter druga ljubljanska in okoliška industrijska podjetja. Naslednjega dne se odpeljejo v Trzin in Jesenice, četrty dan pa je posvečen Zagrebu. Petega dne obiščejo Karlovac, naslednji dan napravijo izlet na Plitvička jezera, potem pa odpotujejo v Beograd, kjer imajo konferenco s trgovskimi krogi. Nadalje obiščejo Bosno, Dalmacijo in Hrvatsko Primorje.

Stroški izleta so preračunjeni na okroglo 1500 češkoslov. kron. Točno število izletnikov še trenutno ni znano; računati je z najmanj 100 osebami. Zastopane so večinoma velike tvrdke, ki jim gre za to, da navežejo ob tej priliki trgovske stike. Omenjamo nekatere važnejše: Kubánek, Jilemnice, Oswald, Praha, »Kotva«, Jihlava, Šile, vinska veletrgovina Praha; Pilnáček, Hradec Králové; Smrčka, Humpolec; Ustřední Jednota hospodářských družstev, Praha; Finger, Jilemnice; Chudy, Týrnský; Bednaře synove, Vamberk, Vandra, Usti na Orli, Boháček a spol. Turnov, Kadlec, Sedliště, Karlik & spol. Praha, »Čechoslavia« Praha itd.

V vseh mestih, kamor pridejo češkoslov. industrijalci in trgovci, se je organiziral pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za čimbolj časten sprejem.

V Mariboru pripravljalni odbor že deluje pod vodstvom predsednika g. dr. Pipuša in tajnika g. dr. Cigoja. V odboru so zastopniki naših industrijskih, trgovskih in obrtnih krogov ter druge ugledne osebnosti, med njimi gg. poslanik n. razp. dr. Bogumil Vošnjak, Gjuro Džamonja, ravnatelj Ginz, ravn. Herman, ravn. Klobučar, nadz. Zabavnik, rav. Puklavec, Frant. Kovač, Gjuro Valjak, J. Slachta, V. Weisl, J. Pintar, Fran Novak in drugi. Pripravljalni od-

Ob 12. uri sva se odpravila. Megla naju je prav neprijetno zavila v svoj hladni, rosen objem.

Po dobro markirani poti, ki moti edino pri zadnjem razpotju, ker je preveč potov na eni skali označenih, dospeva v hudih padcih Ravnikove poti skoraj na pianino Vrtača, nadalje ob tam izvirajočem žuborečem potoku Mostnica v Voje in po Ravnikih ter lepi cesti v Stare Fužine. Bila je ura pol 15. Odtod doseževa po lepi cesti gredoč ob 15. uri cerkvico Sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru. Žal, da je bil zrak nečist, ter ni nudil pogled na jezero užitka, kot bi to bilo v nasprotnem slučaju.

Nadaljevala sva pot po državni cesti skozi vasi Laški rovt, Polje in Kamenje ter dosegla srečno ob pol 17. uri Bohinjsko Bistrico — ki je čeden kraj — se ustavila v hotelu Markež in šla konečno zadovoljna nad lepo uspelo turo na kolodvor.

Vlak je odpeljal sicer pravočasno, a prispel v Ljubljano z menda že običajno zamudo. Ob polnoči sem se vrnil z vlakom domov v Maribor, kamor smo dospeli skoro pravočasno.

Lepa je Gorenjska, ali kdor je potkusil enkrat železniško vožnjo in njene krasote, tega ne spraviš tako hitro zopet tja. ošobito, ako ima pičlo odmerjen čas. In vsled te vožnje trpi naš ugled in trpi tuški promet. In to peto leto po prevratu!

bor ima odsek za prevozna sredstva, stacionarjski odsek, finančni odsek, odsek za prireditve banketa in novinarski odsek.

Preverjeni smo, da bo tudi Maribor na dostojen način sprejel zastopnike gospodarskih krogov bratske češkoslov. republike.

O pripravi za sprejem bomo ob pravem času poročali podrobneje.

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. V Zg. Sv. Kungoti je umrl 19. tm. župnik g. Kos.

— Odlikovanje. V četrtek 20. tm. je bilo okr. šolskemu nadzorniku v Celju g. Ljud. Černeju slovesno izročeno odlikovanje, red Sv. Save, ki ga je dobil za svoje mnoge zasluge kot šolnik in mladinski pisatelj.

— Iz učiteljske službe. V Smartnem pri Celju je imenovan za nadučitelja g. Vinko Požar, doslej učitelj v Vojniku, v St. Jedrti nad Laškimi pa g. Drago Vidmar, doslej v Kalobju.

— Iz vojne mornarice. Kraljevi adjutant in kontreadmiral Prica je imenovan za komandanta celokupne mornarice.

— O šolstvu na naši severni meji je razpravljali višji šolski svet dne 20. tm. Podpredsednik Škulj je omenjal, da dajanje za šolske potrebe tam še niso v redu, ker zemljiške knjige v naših obmejnih občinah še niso urejene. Treba je tam najboljših učnih moči, po možnosti moških. Morda se bo po novi službeni pragmatiki dalo doseči, da se bo v težavnih obmejnih krajih šlo učiteljem 8 mesecev za 1 leto službe. Tudi bi bilo potrebno, da bi se ponekod v obmejnih krajih razne uradne osebe, ki z netaktnim postopanjem ljudstvo odbijajo, zamenjali z drugimi. Duhovska oblast bi naj dala duhovnikom navodila za delo ob meji.

— Za učence, ki se vozijo po železnici. Mnogo je učencev na raznih šolah v mestih, ki se vozijo v šole in iz šol po železnicah. V preteklem šolskem letu so bili za te učence posebni vozovi. Meseca avg. t. l. pa je železniška uprava sporočila, da učencem ne bo dajala več posebnih vozov, ker so se dogajale v teh vozovih med učenci razne nerednosti, ampak se naj vozijo skupaj z ostalimi občinstvom, da bodo pod kontrolo odraslih. Višji šolski svet je v svoji seji 20. tm. izrazil mnenje, da je ta »kontrola odraslih« lahko tudi zelo nevarna, zato se naj šolski otroci puščajo le v vozove, kjer so resni in pošteni ljudje. Višji šolski svet je pa obenem naročil ravnateljem srednjih šol, naj dajo učencem, ki se morajo voziti v šole po železnici, od 14.—18. ure eno ali dvojico sob na razpolago kot zavetišče. Za ta zavetišča se naj napravi poseben red in skrb za red se naj izroči zanesljivemu učencu kakega višjega razreda. Ta zavetišča bi naj bila tudi za zjutraj v krajih, kamor učenci z vlakom že zgodaj pridejo.

— Vinske cene poskočile. Odkar postaja vedno bolj jasno, da bo letošnji vinski pridelek kislica prve vrste, skakejo cene za vino iz l. 1922 in 1921. Lanjsko vino je poskočilo v zadnjih dneh v ceni za 3—4 K in kupci se pridno oglašajo, dočim ga poprej niso marali. Letnik 1921 pa je sploh postal specijaliteta.

— Ustanovitev podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico ter izvanredni občni zbor Vrtnarskega društva v Mariboru. Vrtnarsko društvo v Mariboru ima izvanredni občni zbor v nedeljo, dne 30. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v učni dvorani državne urarske in sadjarske šole v Mariboru. Pri nesklepčnosti se vrši zborovanje eno uro pozneje in se sklepa pri vsakem številu navzočih članov. Na dnevnem redu je pristop vrtnarskega društva kot podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v Ljubljani«, nakar se vrši izvolitev odbora podružnice za Maribor in okolico. Naprošajo se vsi naročniki lista »Sadjar in vrtnar« (četudi niso člani vrtnarskega društva), da se polnoštevilno udeležijo zborovanja oziroma izvolitve odbora, ker se kot naročniki lista smatrajo za člane novo ustanovljene podružnice z vsemi pravicami in dolžnostmi.

— Sprejem v IV. pešaditsko podoficirsko šolo. Iz pisarne štaba IV. pešadi-

ske podoficirske šole se sporoča, da se bode sprejelo v to šolo 400 gojencev. Po goji za sprejem v to šolo so razvidni iz »Oglasca« na občinski deski in v mestnem vojaškem uradu v Mariboru.

— »Pekate« najcenejše testenine. To potrjujejo vse gospodinje, ki so napravile poskušnjo s tem, da so skuhale obenem te in druge. »Pekate« so se vedno zelo nakuhale.

— Trafikanti, pozor! Z ozirom na inspirirani članek v »Straži« z dne 17. tm. št. 105, se obveščajo vsi pn. trafikanti, da je »Udruženje« tob. trafikantov, centralni odbor v Ljubljani, dobilo od Pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani odobrena pravila, katera bodo v najkrajšem času razposlana na posamezne skupine trafikantov oziroma praviljalne odbore. Skupine, če se želijo organizirati v eno skupno strokovno organizacijo, naj se obračajo po informacije in tozadevna pravila na »Udruženje« tob. trafikantov za Slovenijo, centralni odbor v Ljubljani, »Sv. Petra vojašnica« (pisarna Udruženja vojni invalid.). Za pripravljalni odbor: tajnik Franc Kopina.

— Delavsko zborovanje v Križevcih. V četrtek 27. tm. ob 6. uri pop. priredi podružnica tam. strok. del. Unije za Borece in okolice v Križevcih pri g. Ig. Hauptmanu sestanek delavstva opekarne Boreci in obratovališče Križevske industrije d. d. Na dnevnem redu so važne zadeve. Pride delegat iz Ljubljane.

— Društvo filatelistov v Celju se je te dni osnovalo pod imenom »Orient«.

— »Preporod« — glasilo industrijalcev. Iz Beograda poročajo, da je list »Preporod«, ki je bil glasilo nacionalistov, kupila skupina beograjskih industrijalcev in ga napravi za svoje glasilo.

— Kmetijski muzej v Beogradu. Kmetijsko ministrstvo je sklenilo ustanoviti v Beogradu kmetijski muzej.

— Pasteurjev zavod za Slovenijo ustanovi ministrstvo za narodno zdravje v Celju kot poseben oddelek tamošnje bolnice.

— Delo odmetnikov. Klub vsem vladnim komunikacijam in izjavam šefa oddelka za javno varnost vlada v južnih krajih še vedno velika nesigurnost in so zlasti razni odmetniki še vedno pridno na delu. Te dni se je zgodil nov slučaj. Mahmed Zajimović se je vračal s svojo ženo in hčerko iz Beljine kuče proti svojemu domu v Puračić pri Tuzli. Pri Buzkinju so ga napadli odmetniki, mu grozili s smrtjo, če se protivi ter mu na to ugrabili 13-letno hčerko in izginili v gozdu. Mehmed je vso zadevo takoj prijavil oblastem, ki so odposlale močno orožno patruljo v avtomobilu za odmetniki. Res se jim je posrečilo dohiteti razbojnike. Po kratkem boju so se razbojniki umaknili, orožniki pa so ugrabili hčerko našli skrito v gozdu ter jo vrnili staršem.

— Boj z medvedom. Minulo nedeljo se je vršil na obrežju pri Sarajevu zanimiv boj med medvedom in nekim 18-letnim mladeničem. Trije fantje so našli na obrežju precej velikega medveda, ki je mirno pobiral hrushke. Jovan Lanišić, ki je že pred dvema letoma ubil sekuro divjega mrjasca, se je podal v boj z medvedom. Medved je sprva bežal, toda ko ga je mladenič že skoraj dohitel, se je nenadoma obrnil in zakadil v zasledovalca. S šapami ga je pograbil za obe roke ter ga začel obdelovati z zobmi. Odtgal mu je na ledju precejšen kos mesa, nato pa ga vrget kakih 10 metrov daleč od sebe. Med tem, ko so sosedji, ki so prihiteli na pomoč, obvezavali težko ranjenega mladeniča, je medved mirno ubral proti planini in izginil v gozdovih.

— Predsednik Masaryk potuje v Pariz. Praški listi poročajo, da bo prezident Masaryk odpotoval 10. oktobra v Pariz, kjer poseti predsednika francoske republike. Spremlja ga zunanji minister dr. Beneš. — Tudi naš kralj namerava še pred zimo uradno obiskati francoskega prezidenta.

— Samomor češkega veletrgovca. V Pragi se je ustrlel znani praški trgovec Bohuslav Rosenkranz, imejatelj ene največjih čeških veletrgovin s kolonijalnimi blagom. Vzrok je haje nespesh pri nekaterih trgovskih družbah, kjer je bil udeležen.

— Kako dolgo je človek mlad? To težko vprašanje je nedavno gošila franco-

Mariborske vesti.

Maribor, 22. septembra 1923.

Dr. Vlad. Sernec na mrtvaškem odru.

Včeraj dopoldne so položili truplo dr. Vladimira Serneca v avli Narodnega doma na mrtvaški oder, ki ga je lepo opremil mestni pogrebni zavod pod vodstvom ravnatelja g. Gerbaca. Ob krsti stražita po dva Sokola. Na krsto so položila razna društva in korporacije: Karasne vence in cvetje, med drugimi demokratska stranka, Sokol, Čitalnica, Orjuna, Posojilnica, mestna občina in številne rodbine in prijatelji pokojnika. Pogreba, ki se vrši danes, ob 16. uri popoldne, se udeležijo vse vrste Sokola, dečev, naraščaj in članstvo v kroju, ki se zbirajo ob 15. uri popoldne pred telovadnico državne realke, kamor prispejo tudi druga sokolska društva mariborske župe. »Drava« in »Glasbena Matica« bo sta peli žalostinke, med pogrebom pa bo svirala godba »Drave«. Sprevod se bo pomikal po Tattenbachovi ulici na Glavni trg ter se ustavi pred mestno hišo, kjer se poslovi od pokojnika v imenu občine podžupan Družović. Nato gre sprevod po Koroški cesti in skozi Strossmayerjevo ulico na staro mestno pokopališče, kjer položijo truplo v rodbinško grobnico. Po pogrebu ima Sokol v Narodnem domu žalno skupščino.

—□—

Počastite spomin dr. Vl. Serneca, našega odličnega prosvetnega delavca z obilnimi darovi »Ljudski knjižnici«. Današnji »Nabiralni dan« nudi zato najlepšo priložnost. Sokoli in Sokolice, narodnjaki, poprimite se nocoj in jutri krepko za delo. Značke dobite v »Ljudski knjižnici« Narodni dom I. Pokažimo v dejanjih, kako znamo ceniti delo naših velikih mož!

Namesto venca na dr. Sernecovo krsto je daroval g. Anton Klun za Sokolski dom znesek 100 Din.

Narodna Obrana in pogreb dr. Serneca. Predsednik centralnega odbora Narodne Obrane v Beogradu vojvoda Stepan Stepanović je brzojavno pooblastil g. Gjuro Džamonjo, da zastopa Narodno obrano na pogrebu zaslužnega rodoljuba dr. Vladimira Serneca.

Živi in mrtvi v političnem življenju. »Straža« je napisala o pokojnem dr. Sernecu tako lepe besede, da nas je — presenetila. Oddahniki smo si: pri nas vsaj mrtvega spoštujemo! Kajti »Straža« je nešteto krat napadala blagopokojnega in mu storila marsikako krivico. Hotele je biti sodnik nad njegovo osebo in mu storila marsikako krivico. Hotele je biti sodnik nad njegovo osebo in mu storila marsikako krivico. Hotele je biti sodnik nad njegovo osebo in mu storila marsikako krivico.

Iz vrst železničarjev smo prejeli: Kakor je javnosti splošno znano, so zadnje državnozbornske volitve prinesle nad vse brdsko razočaranje. Kar se tiče nas železničarjev, je večina njih znatno pripomogla, da ima črna internacionala pri nas v Sloveniji večino. Čudno in žalostno, pa vendar resnično. Vsem pa naj bo jasno povedano, da je še med nami precejšnje število takih, kateri se nismo dali speljati na led in kateri smo ostali zvesti narodni in napredni misli. In to tisto, kar ne da miru našim klerikalcem, ker ne morejo vsega pobasati v svoje nenasišne malhe. Kdor ne pleše po muziki njihovega licemerstva, je izpostavljen vednemu neslanemu zbadanju in posovanju njihovih listov. V želodu imajo posebno tukaj v Mariboru na gl. kol. nameščenega železničarja g. Lebarja, katerega so v »Straži« z dne 24. avg. opisali kot socijalpatrijota. Očitajo mu, da v rajni Avstriji ni znal slovenski, da je policajdemokrat, ker mu vedno iz žepa tudi dobro spominja besed »Korošceva banda«, katere je baje g. Lebar izrekel nad najmlajšim železničarjem ob priliki zadnjega katoliškega shoda v Ljubljani. Ne zdi se nam umestno, da bi odgovarjali na napade raznih klerikalnih čenč. Kar se pa tiče osebe g. Lebarja, izjavljamo, da je trditve, da g. Lebar ni hotel nesramna laž. Prej kakor tudi tedaj skotkatere ne prikriva proti nikomur. Editna njegova napaka je, da ni pristal Va-

se stranke in da mu ne molita iz žepa »Slov. Gosp.« in »Straža«. Vsi klerikalni zahrbtneži in obrekovalci pa lahko veste, da so Vaše laži in napadi gosp. Lebarju le v zabavo in kratak čas. — Več nar. zavednih železničarjev.

Tečaj za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo. Strojepisje se poučuje po desetprstnemu sistemu. Razun tega se vršijo tečaji za sloven. stenoografijo, nemško stenografijo in posamezni pouk iz enostavnega, dvostavnega in ameriškega knjigovodstva. Tečaj začnejo dne 1. oktobra in trajajo 4 mesece. Zasebno učilišče Legat je radi svojih dobrih učnih uspehov na zelo dobrem glasu. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Višja meščanska šola. Višji šolski svet je svoji seji sklenil, da se tukajšnja prva dekl. meščanska šola, ki je bila doslej nemška, pa ima vedno manj nemških učenk, pretvori v slovensko šolo z nemškimi vzporednicami.

Glasbena Matica iz Maribora nastopi v nedeljo 23. tm. v obmejnem št. Ilju ob priliki ustanovitve podružnice Ciril-Metodove družbe. Odhód z vlakom ob 13. uri.

Pomočniški izpiti za krojače in sorodne obrti se vrše meseca oktobra. Prošnje, naslovljene na načelstvo zadruge je vložiti najkasneje do 1. oktobra pri načelniku.

Izredni občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Mariboru. Dne 12. septembra t. l. se je vršil izredni občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Mariboru. Dosedanji načelnik, industrijalec Robaus je radi obolelosti in prezaoplenosti v lastnem podjetju odstopil. Na njegov mesto je bil izvoljen g. J. Voller, trgovec z vinom v Mariboru. G. Robaus je bil za svoje zasluge izvoljen častnim članom društva. Za orožarja je bil izvoljen Jožef Kampič, uslužbenec j. ž., za upravitelja rešilnega oddelka pa magistratni uradnik Hardinka. — K občenemu zboru gasilnega društva se še povrnemo.

Vaša gasilnega društva. V nedeljo, dne 23. tm. ob 9. uri popoldne se vrši pri delavnicah južne železnice glavna vaja gasilnega društva, pri kateri nastopijo vsi člani z vsem orodjem pod poveljstvom novoizvoljenega načelnika Vollerja.

Javno zahvalo izreka livarni zvonov Inž. I. in H. Bühl v Mariboru za krasen šolski zvon, ki ga je trdka podarila dekl. mešč. šoli v Čankarjevi ul. na radost šolske mladine. — Ravnat.

Vrta, Džamonja in drugovi nam naznanjajo, da ni več vohod v vrtnarstvo iz Čopove ulice, temveč iz Korošceve ulice. Na Korošcevi ulici se nahaja tudi sedaj pisarna.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Mariborski gospodje odvečniki so po inicijativi gospoda dr. Franja Rosine darovali Dijaški kuhinji Din. 2230 mesto vena na grob t. gospoda dr. Vladimira Serneca in sicer: gg. dr. Rosina 100, dr. Irgolič 50, dr. Tomšič 50, dr. Jane 50, dr. Lipold 100, dr. Boštjančič 100, dr. Hojnik 100, dr. Juvan 100, dr. Rapce 100, dr. Štor 100, dr. Komavli 60, dr. Skapin 100, dr. Šmuderl 20, dr. Korderman 100, dr. Slokar 100, dr. Pipuš 100, dr. Kimovec 100, dr. Lašič 100, dr. Stajniko 50, dr. Ravnik 200, dr. Kukovec 100, dr. Jar 100, dr. Rapotec 100, dr. Leskovar 100 in dr. Klemenčič 50 Din. — Odbor Dijaške kuhinje se gospodom dobrotnikom najiskrenejše zahvaljuje.

Promenadni koncert v nedeljo 23. sept. ob 11. uri. Spored 1. Sonza: King Cottou Marš. 2. Schönherr, iz slovenskih krajev. Valse. 3. Thomas, Predigra k »Hamletu«. 4. Smetana, Fantazija iz »Dabihor«. 5. Nyari, Pesem rumunske kraljice. 6. Parma, Intermezzo iz opere »Kse nija«. 7. Gerveis, Jadran v veselju in tuji. Potpourri. 8. Brandl, Ljubinka. Marš.

Lekarniška in zdravniška nočna služba. Nočno službo ima ta teden zdravnik dr. J. Jankovič, Razlagova ulica 17 in lekarna König »pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Posamezni pouk iz strojepisja, stenografije (Reform-sistem in Gabelsberger), trg. dopisja, knjigovodstva (enostavno, ameriki in dvostavno), in trg. in bančnega računstva. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6.

Umrlj v Mariboru. Dne 16: Fran Krant, delavec, 77 let, Koroška cesta 7; Julijana Beneš, 6 let, Meljska cesta 36;

17: Fran Schneider, posestnik 73 let, Ruška cesta 35, Benedikt Furlan, vpok. železničar, 60 let, Krčevina; Elizabeta Klemenčič, viničarka, 22 let, Krčevina; 18: Marija Pečenko, zasebnica, Mejna ul. 18, Agnes Pačnik, zasebnica, 72 let, Studenci; 19: Marica Zagavec, zasebnica, 16 let, Einspillerjeva ulica 28, 20: Ivan Schinko, krojač, 62 let, Koroška 34, Dr. Vladimir Sernec, odvetnik, 44 let, bolnica; Alojzija Wawerka, zasebnica, bolnica.

Hotel Hasbwidl. Kakor vsako nedeljo, tudi danes jutranji in večerni koncert. Götzo pivo. Specialitetni sočni gulaž. Vstopnina prosta.

Kavarna mestni park. Dnevno zvečer pri vsakem vremenu svira na glasovirju znani češki pianist Franjo Chalupa.

Kultura in umetnost

Službena pragmatika za državne nameščenice je izšla kot XI. snopič Zbirke zakonov. Brošuro jo je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

50-letnico obstanka slavi 25. tm. varždinsko gledališče. Ob proslavi gostuje tam zagrebško gledališče z Vojnovičevimi dramami »Smrt majke Jugovidev« (drugo dejanje) in »Dubrovaška trilogija« (drugi del).

Nova Evropa. Izšla je 9. številka te odlično urejane jugoslov. revije. V uvodu piše g. L. o »doci pobednika«, t. j. o današnji mladi generaciji. Nato sledi daljši spis priznanega narodno-gospodarskega publicista g. dr. Ive Belina o današnjih aktualnih vprašanjih. Tu razpravlja o povzpetju Južne železnice v državno eksploatacijo, o tretjem ljubljanskem velesejmu, o znižanju izvozne carine, o novi splošni carinski tarifi ter o povišanju železniških tarifov. V pravnem pregledu piše g. V. M. Vukičević o pomilostitvi. V društvenem pregledu čitamo zanimivo poročilo o svetovnemci-jonističnem kongresu v Karlovi Varhi. Nato se g. C. spominja Danice Hrističeve, a g. Z. Zimbek poroča o položaju naših visokošolcev v Nemčiji. Priporočamo revijo v naročitev. V Mariboru daje vsa pojasnila g. Božidar Borko (Jurčičeva ul. 4).

Pevska šola profesor dr. Pavla Kozine. Pokrajinska uprava, oddelek za prosveto in vero, je odobrila II. del omenjene učne knjige, ki je namenjena za ljudske, meščanske, srednje in glasbene šole. V knjigi je nad 70 narodnih pesmi v duru in molu; na njih so pojasnjene vse stopnje dvo-, tro- in četverglasnega petja. Ker je podlaga večglasnemu petju dvoglasno petje, zato je to poglavje najširše obdelano. Začenja s »kanonom« ter preide v dvoglasno petje v terciah in sekstah; za tem so pesmi v različnih intervalih. V tem poglavju so pojasnjeni različni intervali in sorodstvo tonovih načinov. Da je v knjigi harmonična podlaga, je razvidno pri tro- in četverglasnih pesmih. Troglasne pesmi imajo sledeča poglavja: 1. troglasne pesmi s spremljevanjem tonike in dominante, 2. troglasne pesmi s spremljevanjem tonike, dominante in subdominante in 3. troglasne pesmi v sorodnih tonovih načinih. Pri prvih četverglasnih pesmih imamo tri zvoke na toniki, dominantni in subdominantni, pri ostalih so pa uporabljene druge harmonije. Drugi del te knjige obravnava pesmi v molu. Pojasnjena je razlika in sorodstvo med durom in molom ter vrste molskih skal. Iz knjige so ponatisnjene dvo-, tro- in četverglasne pesmi v treh snopičih. Knjiga se naroča pri založbi »Jug« v Ljubljani, Pred škofijo 21-I. Dobi se pa tudi po vseh knjigarnah.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da se 25. tm. zatvorijo koč pri Triglavskih jezerih, Spodnja koča na Golici in Kadnikovska koča vrh Golice.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da se 23. sept. 1923. zatvori Čojzova koča na Kokrškem sedlu. — Zimska soba ostane odprta; drva za kurjavo se nahajajo pod stopnicami. Naprošamo turiste, da sobo po posetu v redu zapustijo.

Bitolj.

Malo vemo o južnih krajih naše države. Macedonija in Južna Srbija stanam tuji deželi. Vsak dan čitamo o tolovajstvu v teh krajih, o obmejnih spopadih, o krvavih konfliktih med Srbi in Turki. Izvemo, da Turki iz Južne Srbije in Macedonije — takozvani držemijet — podpirajo sedanjo vladu, ker je ne morejo podpirati pošteno Jugoslovani. In vendar so ti kraji znameniti. Ne govorimo o njih davni preteklosti. Živo nam stopa pred oči nedavno minula doba. Doba, ko se je tu na vročem jugu odločevala usoda Srbije in z njo vred usoda vseh jugoslovanskih pokrajin. Tu je bila prebita pred petimi leti — dne 15. septembra 1918 — solunska fronta. Takoj po prebitju solunske fronte je bila zapečaten usoda Bolgarije. Z Bolgarijo vred je počila vsa vzhodna fronta nemških in avstro-ogrskih armad. Napočili so veliki dnevi, ko je začela mučeniška Srbija reševati svojo razrušeno domovino. Ofenziva na Balkanu je zadušila mogočno Avstro-Ogrsko, kakor je zmaga antantnih vojsk na francosko-belgijski fronti prisilila še mogočnejšo Nemčijo na kolena. Kraji, kjer se je začela nova doba balkanskega polotoka, so in ostanejo še poznim potomcem slavni in znameniti. Tak kraj je mesto Bitolj, katerega je francoska republika te dni podelila »vojni križ«, odlikovanje, ki so ga dobila najbolj porušena francoska mesta. Odlikovanje je izročil mestu Bitolju francoski maršal in častni vojvoda naše armade Franchet d'Esperey, bivši poveljnik zavezniških vojsk na solunski fronti. Dne 15. t. m. se je vršila v Bitolju velika slavnost, ki je veljala obisku francoskega vojskovodje in bročtvi odlikovanja. Na bitoljskem pokopališču je pokopanih mnogo francoskih vojakov, ki so padli za skupno stvar. Na njihovih grobeh je francoski maršal zagotavljal zvestobo Francije naši kraljevini.

Ni ga mesta v Jugoslaviji, ki bi pretelo toliko kot Bitolj. L. 1912. je divjala okoli njega tzv. balkanska vojna, in komaj si je odpočilo od vojne, ki ga je združila z materjo Srbijo, že je postalo torišče še hujše vojne. In odslej je vsa vojna za osvobodjenje Srbije takorekoč osredotočila okoli Bitolja in v njegovem sosedstvu se je izvršil znameniti prelom solunske fronte.

Bitolj je še danes na pol v razvalinah. V nobenem našem mestu niso vojni sledovi tako sveži in vidni. Beogradu se vojna skoraj niti ne pozna več, tudi Šabac se je že precej popravil. A v Bitolju so še zmerom mnoge hiše tako porušene kot jih je zapustilo l. 1918. In potem je prišla še »bitoljska eksplozija«, ki je prejšnje razvaline še bolj porušila in napravila nove. Kljub temu se Bitolj ponosno in veselo dviga iz razvalin; nove, moderne hiše in palače vstajajo na mestu starih turških koč, ki so se sesule v ognju granat; trgovina se razmahuje, prebivalstvo množi in povsod je čutili, da ima to mesto lepo bodočnost.

Bitolj se ne da primerjati mestom v alpskih pokrajinah. Pogled na Bitolj nam vzbuja sliko Vzhoda. Neštetih minaret, stolpi mohamedanskih cerkva mole v zrak, tu je tudi moderno zidana sinagoga (židovska cerkev), na trgih in ulicah je videti živahno vrvenje ljudi, ki jih pri nas ne srečujemo: tu so Macedonci in Macedonke v pestrih narodnih nošah, Turki s pisanimi turbani, Židje v kaftanih, Arnavti, Grki in tujci iz zapadnih krajev.

Bitolj je najbolj vroče mesto v naši državi; klima je tu taka kakor v Grčiji in na obalah Egejskega morja. Saj je Bitolj predvrata Soluna in je brez Soluna v podobnem položaju kakor Trst brez jugoslovanskega zaledja.

V Bitolju je tudi mnogo slovenskih fantov-vojakov. Iz tam izhajajočega lista »Južna Zvezda« je videti, da se razvija živahno družabno življenje. Tu so srbske osnovne in srednje šole, razni uradi itd. V tem daljnem mestu, na vratih Orienta, deluje tudi »Jugoslovanska Matica«. V njenih vrstah so tamošnji odlični inteligentje, ki širijo na jugovzhodu zanimanje za neodrešene jugoslovanske brate ob Adriji, v Gorici, v Istri in na Koroškem. Tako postaja bolelost slovenskega dela našega troimenega naroda bolelost naših bratov tam na tleh starodavne Macedonije.

—□—

Gospodarstvo.

Sušenje sadja.

Sadje, ki odpada, bodisi da je črveno ali morda že nekoliko nagnuto, čestokrat ne najde prave uporabe. Pod drevesi leži, ne da bi se kdo zmedel zanj, medtem ko bi ga znala umna gospodinja izvrstno uporabiti. Ko smo bili na deželi na počitnicah in nam je lastnik sadnega vrta dovolil, da smemo pobirati sadje, ki samo odpada, smo se skoraj vsak dan oborožili z noži in vsa obitelj je lupila in pripravljala jabolka za sušenje. Izločili smo peške in vse slabo, zrezali olupljena jabolka na krljice. Naložili smo jih na ploče, na kakšnih pečemo gibanice; te ploče smo prej na debelo pokrili s papirjem, da niso zarjavale. Potem smo krljice sušili v pečici in na štedilniku ali pri dobrih znancih, kadar so pekli kruh, pa tudi v peči, ko so vzeli kruh iz nje. Za štedilnik sem si napravila še posebne sušilnice. V precej debele lesene okvirje sem zabila po vseh štirih straneh v enaki razdalji žebličke. Preko njih sem po dolgem in počez napela žico, da sem dobila mrežo. Po tej mreži položim papirja, natresem nanj krljice, ki jih sušim na štedilniku po obedu. Imam tri take lese.

Na vseh treh so krljice; stoje pa mreže druga na drugi; na štedilniku jih menjavam, da ni vedno ista na ploči štedilnika in se torej more vse sadje enakomerno sušiti. Paziti treba, da je med posameznimi mrežami toliko prostora, da more zrak do sadja. Kadar so krljice nekoliko osušeni, jih tudi lahko sušimo na soncu dalje, ako je dovolj vroče. — Suhi so dovolj, kadar ne počijo, če jih skrivimo. Hranimo jih v velikih kozarcih, v škatljah ali v vrečah na suhem prostoru. Prav tako sušimo tudi lahko hruške in breskve. Pomniti treba, da je olupljeno sadje za sušenje mnogo bolj in ne zastaja za nikakim kompotom.

Posebno fine so češnje, ki jih sušimo na ta-le način: Poparimo za hip češnje in jih olupimo. Naložimo jih na les. Pod njimi pa zapalimo na žerjavi košček žvepla. To ne sme trajati več kot eno minuto. Potem jih sušimo najprej na soncu ali na sušilnici ob zmerni toploti ali v pečici. Ko se je sadje že nekoliko osušilo, vzemi košček iz njega in vtisni vsako češpljo v prvotno obliko. Potem dodobra posuši češplje. Shlajene in prezračene vložijo tesno v velike kozarce ali v zabojčke.

g Produktne borze 21. sept. Zagreb: pšenica 365, oves bosanski 230—235, koruza baška 275, sremška 280, moka baška »0« 585, banatska »0« 580—590, slavonska »0« 575. — Novi Sad in Beograd: blagovni borzi niste poslovali.

g Jugoslovenska banka v Budimpešti v madžarskih rokah. Jugoslovenska banka v Budimpešti, ki obstoja že iz leta 1911, in je bila doslej izključno v slovanskih rokah, je glasom poročil iz Budimpešte prešla sedaj popolnoma v madžarske roke. Večino delnic je kupil madžarski sladkorni trust dr. Edv. Aczel.

g Dobava desk iz mehkega lesa. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 2. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave večje količine desk iz mehkega lesa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Iz življenja in sveta.

Temna bodočnost Rusije.

(Dopis iz Rige.)

Če človek čita sovjetske liste, dobiva neprijeten, žalosten vtis. Dasiravno v Rusiji ni niti sence tiskovne svobode in izhajajo zgolj komunistični oficijozni listi, nam dajejo že sami službeni listi sliko žalostne resničnosti. Iz teh listov lahko razberemo marsikaj.

Med ljudstvom krožijo različne vesti. Tako se govori, da bo popolnoma priznana zasebna lastnina, da bodo monopol odpravljeni, da bodo pritegnjene v vlado tudi druge stranke. Govori se, da bo Rusija docela uničena, če komunistični režim že kmalu ne pade.

Vse te vesti se zanesejo same v sovjetske liste.

Dopisnik »Pravde« je prepotoval več gubernij, videl je mnogo vasi in nam daje obupno sliko sedanjega stanja v Rusiji.

»Pokopališča, povsod sama pokopališča jetičnih. So vasi, kjer sploh ni več starcev; so celo vasi, kjer so moški skoraj vsi izumrli. Otroci so pohabljeni in vsi rahitični.«

V isti številki »Pravde« se govori o strašnem stanju dijakov in mladine sploh. Komisarji so priredili anketo o tem vprašanju. Tu je bilo ugotovljeno, da 71 odstotkov mladine boleha na tuberkulozi.

»Naši dijaki,« piše moskovsko oficijelno glasilo, »žive natlačeni v ozkih sobah in čaj s sladkorjem jim je nedosežen luksus. Nimajo stanovanja, nimajo ne obleke ne obuvala, ne kopljejo se. Nimajo knjig za učenje. Dijaki so fizično ubiti in izčrpani. Strahovito propadajo. Prva skupina absolviranih dijakov na rdečih vseučiliščih bo gnala, bedna, slaba, bolna.«

Evo, taka generacija je zrastle in bila vzgojena v dneh revolucije.

Finančni komisar piše v isti številki, da nova Ljeningova ekonomska politika, ki ima značaj polovičarstva, izkazuje same negativne rezultate.

Od 1. maja do polovice junija je državna banka kreditirala za trgovino in industrijo 60 milijonov zlatih rubljev. To je poldrug milijon na dan, in če bi bil kredit podaljšan do konca leta, bi izgubili poldrugo milijardo zlatih rubljev.

Vsak dan nalagajo oblasti nove davke, s čemer samo poslabšajo razmere v državi. Kmet, ki prižene v mesto kravo na prodaj, mora plačati pol milijarde davka, a trgovci, ki hoče odpreti trgovino, mora 70 odstotkov oddajati državi. Zato pa kmet ničesar ne nosi v mesto in zato se zapirajo trgovine. »Ekonomskejskaja Žizn« št. 138 priznava: »Vse naše nade so se pokazale kot škodljiva utopija.«

Tudi obnova industrije se je izjalovila: »Tovarne propadajo, ni surovin za predelavo, ni premoga, ni materiala, ni denarnih sredstev, ni tržišča in tržne konkurence.«

V Moskvi in Petrogradu vlada velika brezposelnost. Nekoč je bilo v petrograjskih tovarnah zaposlenih pol milijona delavcev, sedaj jih je komaj 66.000.

Med ljudstvom se pojavljajo znamenja utrujenosti in naveličanosti: »Ves narod se je razveselil, ko je bil izpuščen iz zapora patrijarh Tihon in sedaj hodi trumoma za patrijarhom in polni cerkve... In čujejo se glasovi, da se vračajo stare ikone in vsi gredo v cerkev, da vidijo te ikone.«

(Po »Politiki«.)

Romantika španskega pre-vrata.

V Španiji je postala v zadnjih letih politična in socialna atmosfera kakor v krajih, kjer smrdi stoječa voda. Samo ob sebi je to dražilo borbene elemente, še bolj pa neuspeh španske ekspedicije v Maroko, ki je razburil celo javnost, zlasti pa vojaške kroge, ker španska vlada ni hotela sprejeti načrta španskega generalnega štaba za to ekspedicijo. Že pet let je trajalo nezadovoljstvo na španskem, vsaka avtoriteta je bila uničena, vlado so prevzemali drug za drugim konservativci in liberalci. V vojski je bila vsled vladnih odredb zrušena disciplina.

To stanje je zlasti šlo na živce Primo de Reveru, ki je v vojaških krogih dobro znan in je zelo popularen. Z 52 leti je postal general. Ko je prišel v Barcelono za armijskega šefa, je takoj postal popularen v vseh krogih. Videl je vedno bolj, da je vlada kriva propadanja Španije. Često je dejal, da je vojska sama vladina igrača, če se ne pobuni. Vendar pa ni dvignil zastave pobune. Odločilno za njegovo akcijo pa je postalo vprašanje obnove trgovinskih pogodb, pri čemur so se razni ministri na nedopusten način obogatili z dobavljanjem hrane za Francijo in Anglijo. Jemali so na vseh straneh provizije, korupcija je narasčala od dne do dne. Saj je znano, da si je minister Alba s korupcijo pridobil ogromne milijone.

Primo de Rivera je 4. sept. odpotoval v Madrid, obiskal predsednika vlade Garcia Priota in se pritožil proti Albi. Min. predsednik pa je zavračal vse govorice o Albi kot neresnične. Tedaj mu

je Rivera dejal, da vojska tega ne bo trpela. Odsel je k vojnemu ministru in ga rotal, naj izstopi iz korupcionistične vlade. Tudi tu ni uspel. Vsed tega je stopil v zvezo s poveljniki divizij v Madridu in okolici. Vlada njegovih groženj ni jemala resno in je mislila, da nima Rivera nikogar za seboj. De Rivera pa se je 9. septembra vrnil v Barcelono in tekem 3 dni s pomočjo svojih prijateljev napravil načrt. V noči od 11. na 12. sept. je v vojni tiskarni dal natiskati manifest, v katerem je pozval ljudstvo k uporabi proti madridski vladi. Poslal je manifest s svojo vizitko vsem poveljujočim generalom raznih španskih vojnihi oblasti z nekaj navodili, ki jih je napisal s svinčnikom. Dne 12. sept. je pozval svojega ordonanca in mu naročil, naj pripravi proklamacijo za obredno stanje, a za datum naj pusti prostor. Popoldne je dobil brzojav od oficirjev iz Madrida, v katerem zahtevajo, naj se žuri s prevratom. Ob 10. uri zvečer je sklical v svoj urad vse generale in poveljnike raznih edinic v Kataloniji. Vsi so prišli v civilnih oblekah ne vedoč, za kaj gre. Na sestanku jim je dejal Rivera, da bo ob 4. uri zjutraj proglasil obredno stanje in jim je prečital proklamacijo. Vsi oficirji so bili navdušeni in so mu izrazili udanost. Vrnili so se v vojašnice in tudi drugim oficirjem pojasnili stvar. Nadaljni potek je znan. Revolucija je uspela in Primo de Rivera je danes vojaški diktator na Španskem.

Žalostna usoda nemških intelektualcev.

Nedavno smo poročali, kako hudo je zadel gospodarski polom Nemčije revne nemške intelektualce, učenjake, pesnike, igralce, umetnike itd. V dobi najhujšega materializma, ko cvete verižništvo in vojno dobičkarstvo, človeštvo nima smisla za proizvode umnih delavcev, ki s svojim duševnim delom osrečujejo človeštvo. Nemški listi poročajo, da so te dni našli znamenitega nemškega pisatelja Maksimiliana Berna v njegovem stanovanju popolnoma onemoglega vsled stradanja. Stivolasi 74-letni starček, ki je bil nekoč tako visoko spoštovan nemški literat, na svoje stare dni ni imel niti toliko, da bi si kupil košček kruha. Zdravniki so konstatirali, da že več dni ni povžil nobene hrane. Ko so ga prepeljali v bolnico, je izdihnil.

Zanimivosti.

Premog iz kamena?

Nemški listi poročajo, da se je posrečilo po šestletnem kemičnem raziskavanju monakovskemu lekarnarju Ludwig Bruecknerju napraviti umetni premog iz različnih vrst domačega kamena in anorganičnih snovi. Umetni premog se naredi s pomočjo kemičnega pretvarjanja. Pred par dnevi je Brueckner dokazal s praktičnimi poskusnjami, da njegov umetni premog odgovarja v kolikor se toplote tiče antracitu. Razvije namreč do 8000 enot gorkote. Umetni premog se rad spreminja v pline, ki gorijo z bliščem plamenom. Ta nova iznajdba, ki bo brezdvomno velikanskega pomena za človeštvo, je bila predložena za patentiranje državnemu patentnemu uradu. Umetni premog se da proizvajati s polovico manjšimi stroški, kakor pa danes stane navadni premog.

Kemična znanost se je že dolgo časa bavila v vprašanju umetnega premoga. Vendar pa treba počakati, kako se bo obnesla ta iznajdba. Toda že poročilo vzbuja velikanska upanja posebno pri Nemcih, katerih industrija je silno zaočala radi francoske okupacije najbolj industrijskega dela cele dežele.

Vendar pa je gornje poročilo precej nejasno. V kamenju in različnih rudah se nahaja več ali manj ogljika, četudi ne v čisti obliki, temveč pomešanega z drugimi snovmi. Cel proces se vrti okrog vprašanja, kako ločiti ta ogljik od pri-mesi ter ga kot čistega uporabiti za kurjavo. Na podoben umeten način na pr. dobivamo tudi iz šote imenitno kurjavo. Svoječasno se je veliko pisalo o različnih takih načinih pridobivanja kurjave. Reklama je bila velikanska, toda samo nekateri načini so prestali poskušnjo. Pri vseh teh načinih se gre v prvi vrsti zato, da se dobi čisti ogljik, ki ima

8.000 toplotnih enot, dočim imajo razne sirovine, ki se jih poslužujemo kot kurjavo, komaj okrog 3.000 toplotnih enot. Toda v mnogih slučajih je koncentracija čistega ogljika tako draga, da se z gospodarskega stališča nikakor ne splača proizvajati čist ogljik, četudi je mogoče tehnično to prav enostavno. Zato treba tudi sedaj počakati, dokler se ne izkaže, da je novi način ne samo tehnično, temveč tudi gospodarsko mogoč.

Nova ženska moda — brez obrvi.

Zadnje kaprice najnovejše mode so določile, da morajo letošnjo zimo na elegantnih ženskih obrazih izginiti obrvi. To je zopet ena modna norost, proti kateri se bo zaman boril moški razum. Če bi danes ženski povedal, da bo grda in naravnost odurna, če se bo kazala svetlo brez obrvi, bi si gotovo postregla še trepalnice. Neka pravljica pripoveduje, da je Bog dal ženski obrvi zato, da brani njene oči pred različnimi mušicami in drugo golaznijo, za katero so lepe ženske oči najbolj privlačne. Obrvi so torej obrambno sredstvo. Kako bodo izgledale take modne dame brez obrvi, si lahko človek predstavlja na voščeni punčki. Pravi, da je ta nova moda samo pripomoček za pomlajevanje, ker bo vsaka starejša ženska brez obrvi izgledala kakor mlado dekle, če se ostale hibe nekoliko popravi z različnimi pripomočki.

Originalno ameriško pravošodla.

Čikaški »Glas Svobode« pripoveduje sledečo pikantno zgodbi izpred sodišča v Čikagu: Celin devet let sta živele v najlepši slogi 36letni Gus Wainous in njegova boljša polovica Celia, ki je stara 33 let. Toda kar nenadoma se je moški ves spremenil. Mrs. Wainous je pričala pred sodnikom, da je njen možiček tekom zadnjega leta ni niti enkrat poljubil, pač pa jo je včasih še nakrival. In strogi sodnik je naslonil svojo glavo med pesti in je govoril ter rekel: »Dobro, izreci nad njim kakršnokoli kazeno hočeš.« In Mrs. Wainous je začela narekovati svojo obsodbo: »Želim, da mi da vsak teden nekaj denarja, da me nikdar več ne udari, ter da me zopet poljubi, kakor nekdanje.« »Zapovej mu, da te poljubi« je pristavil sodnik Emanuel Eller. Toda žena ni rabila dati nikake zapovedi, kajti Wainous je že objel svojo ženkico in jo prav glasno poljubil na veliko veselje sodnika in časniških poročevalcev. »Obtoženec odpuščen«, je še pristavil sodnik. In obadva sta odšla pobotana iz sodne dvorane.

Imamo Jo!

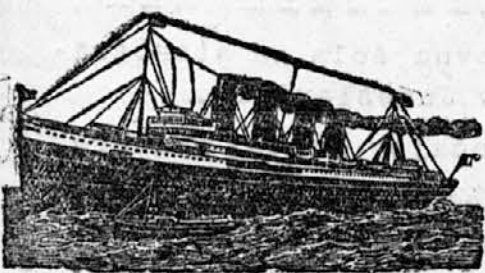
Avstrijski ministrski svet je imel pod predsedstvom cesarja Franca I. (1792—1835) sejo, v kateri je razpravljalo o novih mejah v Evropi. Vse je napeto poslušalo vodilnega ministra Metternicha, ki je zahteval na podlagi kart, ležečih pred zborovalci, dežele nazaj, ki jih je bil Napoleon dal raznim novim kraljestvom. Cesar je imel poseben atlant pred seboj in je navidez pazno sledil ministrovim izvajanjem. Naenkrat je atlant prav glasno zaprl in zavpil: »Imamo Jo! Metternich je bil kar vesel, da je cesar prišel na srečno rešitev zapletene uganke in si je razlagal cesarjev vzklík kot: imam dobro misel, dobro idejo, rešitev uganke ali kaj karsikoli sličnega. Lahko si torej mislimo njegovo presenečenje, ko mu je cesar na vprašanje po srečni ideji smejaše rekel: »Poglejte sem, imamo jo!« Bila je majhna muha sedela ob robu lista, ki jo je bil cesar dolgo časa opazoval in jo nazadnje srečno ujel in ubil. Ta se je pa res zanimljivo.

Ameriška hitrost.

Ameriški listi so razširili zanimivo čvrtip voditelja japonske delegacije v Washingtonu, princa Tokugawa. Neki časniški poročevalec je vprašal princa: »Povejte mi, princ, ali se vam ne dozdeva delovanje naših ameriških reporterjev malo čudno?« »Prav gotovo se mi,« je odgovoril Tokugawa. »Na primer, pri odprtju konferenc so molili dolgo časa. To molitev so pa že vnaprej dolgo pred otvoritvijo lepo natiskano izročili časniškim poročevalcem. In bralci vaših listov so to molitev prej čitali, predno je prišla do vašega ljubelega boga.«

Cie. Gle. Transatlantique — Francoska linija

HAVRE-NEW YORK

Najkrajša linija 2006

samo 6 dni čez morje!

Glavno zastopstvo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu. — Vozne
listke in tozadevna pojasnila daje zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 41.

Mala oznanila.

Spretna strojepliska z znanjem slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika te stenografije se takoj sprejme. Vprašati osebno pri Slov. amer. petr. družba z. o. z. Slovenska ul. 2. 2070

Nočni čuvaj se sprejme. Nastop 1. oktobra. Naslov pove uprava lista. 2076 3-1

Brezposelni inteligent, zmožen tudi srbohrvaščine, strojeplisa in stenografije, sposoben tudi za reperterja in pisarniško delo se išče. Prednost trgovsko izobraženi. Ponudbe na Mar-Stan, Maribor, Rotovski trg 1. 2046 2-2

Kolporter, obenem za nabiranje inseratov in manjše pisarniške posle, zanesljiv inkasat dobi službo. Ponudbe na Mar-Stan, Maribor, Rotovski trg 1. 2045 2-2

Učenec se sprejme pri trvdki I. Baloh, Maribor, Grajski trg 3. 2056 10-2

Učenec se sprejme. Anton Požar, Gosposka ul. 4. 2060 2-2

Profesor jezika daje pouk v slovensčini, nemščini in srbohrvaškem jeziku proti zmernemu honorarju. Tudi prevaja točno spise teh in drugih jezikov. Naslov: Upravništvo „Tabora“. 2057 2-2

Tri pisarniški prostori, na dvorišču, s telefonom, se oddajo v najem proti zmernemu odplačilu. Ponudbe pod „Celoletno predplačilo najemnine“ na upravo „Tabora“. 2064

Dve visoki ozki omarici za trgovino s steklenimi vrati na prodaj. Novak, papirnica, Glavni trg 14. 2069

Pozor! Na prodaj posestvo pod jako ugodnimi pogoji, pripravne za vsako obrt, tik glavne ceste in poleg železniške postaje. Reflektanti naj se ogledajo v gostilni „Mesto Trst“, Tržaška cesta št. 8. 2067

Proda se postelja z vložkom in emara za obleko. Naslov v upravi. 2074

Zamenjam dva stanovanja, vsako obstoječe iz sobe in kuhinje, za večje stanovanje v mestu. Koroska cesta 16, trafika. 2071

Zamenjava stanovanja. Stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, parket električna razsvetjava, prillitje, sredini mesta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 25, vrata 2. 5-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Prvovrstna čevljarska delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarska popravila. Cene zmerno. Postrežba solidna. 1118 30-28

Naznanjam, da sem odkupil ves **divji kostanj** od Olepševalnega društva. Neopravičeni nabiraleci se bodo sodnijsko zasledovali. Kdor mi javi kako neopravičeno zbrano zalogo, dobi isto nabiralnino, kot da jih je sam nabral. Legitimacije za nabiranje se oddajajo dnevno od 9.—12. in od 14.—17. ure v vrtnariji Olepševalnega društva, Koroševa cesta. Kupujem vsako množino divjega kostanja od dobaviteljev izven Maribora. L. Kranjc, Vetrinjska ulica št. 17. 2041 2-2

Izletniku se priporoča gostilna Zvenko Mesarič v Spod. Selnici ob Dravi, žel. post. Ruše. 1587 10-7

Vedno prihajajo novitete v modno trgovino B. Veselinovič in Komp., Maribor, Gosposka ulica 26. 1933 10-7

Proda se vila v Ptaju z velikim vrtom. Krasna lega! Več pove g. Janko Likar, pisarniški ravnatelj v Ptaju. 1927 4-3

Gig (dvokoles), popolnoma nov, najfinije izdelan, na prodaj. Vprašati: Mlinska ulica 30. 2035 3-3

Proda se spalnica, jedilnica in kuhinja, moderna oprava, mahagoni in oreh, event. se lahko prevzame vse skupaj s stanovanjem vred. Ponudbe pod „Ugodno“ na Aloma Company, Ljubljana. 2050 2-2

Lokal, primeren za pisarno, v prometni ulici, opremljen ali prazen, se išče. Ponudbe pod „Pisarna“ na Mar-Stan, Maribor, Rotovski trg 1. 2047 3-2

Graščina ali vila z večjim vrtom, takoj stanovanje brez strank, blizu ali okolica Maribor ne čez 500.000 Dinarjev išče privatnik. Ponudbe pod „Privatnik“ na Mar-Stan, Maribor, Rotovski trg številka 1. 2044 2-2

Perilo za pranje se vzame na dom po nižani ceni. — Vprašati pri Mariji Skrbinc, Strossmayerjeva ulica 3.

Lovci! **Planinci!**

Pristni tirolski lodni

in nepremočljivo blago za pelerine je došlo.

Franjo Majer, Maribor

Glavni trg 9. 1846

Fotoatelj M. Japelj Koroška 1

moderni portretni posnetki, povečave, industr. posnetki. Ogleda se izložbe v Gosposki ulici (kavarna Central) in Šolski ulici. Odprto vsak dan od 8—12 in od 2—6 ure. Ob nedeljah od 9—12 in 3—5 ure. 1918 10-4

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

Ljudmila Lackner
MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Na znanje!
P. n. občinstvu na znanje, da prevzamemo vsa tapetniska dekoracijska in mizararska dela kakor tudi vsa popravila. — Tapetništvo in mizarstvo **Jagodič & Sajko**
Maribor, Rotovski trg 3.
Odlikovani z zlato medaljo. — Sodniško zaprišeženi izvedenci. 1434
Novo! Zaloga pohištva. Novo!

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo. Na drobno 1886

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Naročam DNEVNIK „TABOR“

Ime: _____

poklic: _____

kraj: _____

pošta: _____

Priložite poštno položnico, da pošljem naročnino

V _____, dne _____ 1923.

lastnoročni podpis.

Izreži in nalepi na dopisnico, katero naslovi:

„TABOR“, Maribor.

SVICARSKA TVRDKA V AVSTRIJI!

F. OBERHÄUSLI & Co.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE
Bregenz a/Bodensee (Vorarlberg)

Moderni stroji za žage, polnojarmeniki, cepilni jarmeniki, vodoravni jarmeniki, strojna povprečna žaga za rezanje debel, krajilne žage, nihalne žage, brusilni stroji, stroji za sekanje zob. Kompletna naprave parnih žag s transmisijami. 12-5 1504

Takojšnja dobava.

KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V MARIBORU CENTRALA V LJUBLJANI

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split in Trst.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoče račune proti najugodnejšemu obrestovanju. Provoja vse v bančno stroko spadajoče transakcije in izvršuje posebno borzne naloge hitro in pod najkulantnejšimi pogoji. — Ima prvovrstne zveze v tu- in inozemstvu.

Telefon št. 146 in 258. — Brzojavni naslov: „LJUBLJANSKA BANKA“

Poštni čekovni računi:

Ljubljana št. 11.258,
Zagreb št. 39.068.

Wien št. 180.041,
Praga št. 59.705.

Otvoritev nove zaloge pohištva lastnih izdelkov
po konkurenčnih cenah. Za solidnost se jamči.

Prost ogled! Šerger in drug, Maribor, Vetrinjska ul. 2. Prost ogled!

Dalmatinska klet „DUJE“

Tržaška cesta št. 8

priredi danes v soboto, dne 22. septembra 1923 od 18.—23. ure

šramelkoncert

Vstop prost.

V nedeljo, dne 23. septembra 1923 od 15.—23. ure priredi enak koncert

gostilna „Mesto Trst“

(Tržaška cesta št. 8)

Se priporoča gostilničar

Hinko Cigoj.

J. TRPIN
MAJČENEJŠA
MANUFAKTURA
V MARIBORU GLAVNI TRG

Objava!

Vljudno javljamo, da smo prevzeli po tvrdki P. Hochnegger in drugovi, ki se je razšla, „Tovarnico pohištva in stavbeno mizarstvo“, Maribor, Koroska cesta 46, v lastno režijo, ter da bomo vodili isto pod firmo

2075 5-1

„Mariborska lesna industrija“.

Prevzamemo vsa v stroko spadajoča dela, zagotavljajoč v vsakem oziru najcenejše in najvestnejše postrežbe, kar nam bode lahko mogoče, ker razpolagamo s prvovrstnimi močmi. Se priporočamo!

„Mariborska lesna industrija“

parna žaga, tvornica lesnih izdelkov, stavbeno mizarstvo. Brzjav: Agil

TOVARNA KANDITOV
FR. ROZMAN
MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 57
priporoča vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih tovarn. cenah! Zahtevajte cenike! 1831

Perilo klobuke čepice

čevlje, dokolenice, dežnike ter razno modno in galanterijsko blago najugodnejše pri

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

DOBAVLJAMO TAKOJ
po dnevnih cenah s skladišča v ZAGREBU vsakovrstne stroje in orodje
za mizarje, tovarne pohištva, kolarje in žage, ključavničarje, mehanike in delavnice, za klopce, za tovarne kleparskih in kovinskih izdelkov itd. Bogata zaloga transmisij, motorjev za olje in bencin, kakor tudi popolne opreme za varilnice.
ALAT I STROJEVI D. D.
KARL JETZBACHER, Z A G R E B
Vlaška ulica 25. 695 18-10

Primarij dr. Hugon Robič

specijalist za spolne in kožne bolezni

ordinira zopet ob delavnikih od 14—16 popoldne.

Telefon 359. 2068

„Drava“

lesna ind. deln. družba MARIBOR

prodaja lepo bukovo oglje

na debelo in na drobno (od 50 kg naprej) iz svojega skladišča Meljska cesta 91. 1939

Knjigovodja

zmožen bilance, z daljšo prakso, sposoben in verziran, se sprejme v tvornici Narcissus, Zagreb, poštan. pretinac 227. 2055 4-2

Moje dobroznano**kislo zelje**

se dobi zopet od danes naprej. 2061 2-1

Na drobno! Na debelo!

IV. SIRK

Glavni trg.

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Leseno pohištvo**Železno pohištvo****Tapetn. pohištvo****Pisarn. pohištvo****Posteljno oprava****Preproge****Zavesa****Blago za pohištvo****Posteljno perje**

po izvanredno nizkih cenah v zalogi pohištva

1813

Karol Preis

Maribor

Gospodarska ulica št. 20

(Pirchanova hiša)

Svobodni ogled

Ceniki brezplačno!

TEČAJI ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO**ZASEBNO UČILIŠČE LEGAT, MARIBOR.**

(Največja strokovna šola za stenografijo v Jugoslaviji).

Začetek novih tečajev dne 1. oktobra.

Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7. Telefon 100.

Inženersko elektromehanično podjetje**Počivalnik - Zaveršnik in drug**

Aleksandrova 44 MARIBOR Tržaška cesta 8

izvršuje in gradi vsakovrstne električne naprave za razsvetljavo in pogon, povija motorje, transformatorje itd. ima v zalogi vsakovrstni elektromaterijal v največjih količinah. Na skladišču je okoli 5000 kg bakrene žice, gole in omotane za vse napeljave. Razven tega se nahaja na skladišču cca. 30 elektromotorjev od 1 HP do 75 HP. Cena motorja 1 HP je Din. 2600.—, 2 HP je Din. 4600.— 3 HP je Din. 6600.—, itd. Jamčimo za prvovrstni materijal ter smo vsled ugodnih zvez v prijetnem stanju, razpečavati blago po najnižjih cenah.

Telefon 460

12-7 1726

Telefon 460

Slavenska banka d. d., Zagreb**Podružnica Maribor,**

Aleksandrova cesta šte. 11

Delniška glavnica Din 50,000.000—

in rezerve preko Din 12,500.000—

Vloge čez Din 125,000.000—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka.

Split: Jugoslavenska industrijska banka d. d.

Budapest: Balkan Bank r. t., Vaci utca 35. 453

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

ARKO COGNAC MEDICINAL